



Cirkulärnr: 07:2
Diariernr: 07/0049
Nyckelord: Äldreomsorg
Handläggare: Ulla Åhs
Avdelning: Avd för vård och omsorg
Sektion/Enhet: Sektionen för informatik och uppföljning
Datum: 2007-03-28
Mottagare: Kommunstyrelsen
Socialnämnden
Nämnd med ansvar för äldreomsorg
Landstingsstyrelsen
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Rubrik: Öppna jämförelser av kommunernas vård och omsorg
om äldre samt landstingens hemsjukvård



CIRKULÄR

Avd för vård och omsorg
Sektionen för informatik och uppföljning
Ulla Åhs

Kommunstyrelsen
Socialnämnden
Nämnd med ansvar för äldreomsorg
Landstingsstyrelsen
Hälso- och sjukvårdsnämnden

Öppna jämförelser av kommunernas vård och omsorg om äldre samt landstingens hemsjukvård

Socialstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att i samråd med Sveriges Kommuner och Landsting utveckla ett nationellt system för öppna jämförelser av kvalitet, kostnader och effektivitet inom kommunernas vård och omsorg om äldre samt landstingens hemsjukvård. Systemet för öppna jämförelser ska innehålla information om verksamhetens resultat på punkter som är av väsentlig betydelse för den av brukaren upplevda kvaliteten samt för kostnadseffektiviteten i verksamheten. Resultaten ska vara möjliga att jämföra mellan olika kommuner och landsting, samt vara tillgängliga för medborgare, personal och beslutsfattare. Målet är att få en nationell bild av vården och omsorgen om äldre som underlag för den nationella styrningen. Resultaten ska kunna användas i verksamheternas eget förbättringsarbete. Den långsiktiga ambitionen är att de öppna jämförelserna ska fungera som ett underlag för brukarnas fria val av utförare av äldreomsorg.

Uppdraget består av följande delar

- Utveckla den officiella statistiken och införa personnummerbaserad statistik
- Publicera öppna jämförelser som bygger på registerdata och en årlig enkätundersökning till kommuner och landsting
- Utveckla indikatorer på kvalitet och effektivitet ur medborgarnas och brukarnas perspektiv
- Utveckla instrument för brukarundersökningar

Den officiella statistiken över vård och omsorg om äldre

En grundförutsättning för ett system med öppna jämförelser är att tillgången till data förbättras i den officiella statistiken. En omläggning sker därför av statistiken

med början 2007 till personnummerbaserade uppgifter. Personnummerbaserade uppgifter om kommunernas insatser enligt SoL och HSL till äldre och funktionshindrade ska lämnas av kommunerna i 2007 års oktoberinsamling av uppgifter. Socialstyrelsen informerade kommunerna i oktober 2006 om denna omläggning. Information finns också på SKL:s hemsida (länk här Kristina).

Personnummerbaserad, totalräknad statistik över insatser för äldre personer och personer med funktionshinder skall samlas in från och med 1 januari 2009. Kommunerna skall registrera motsvarande uppgifter från och med den 1 juli 2008. Socialstyrelsen kommer att lämna anvisningar för insamlingen av den personnummerbaserade statistiken senast den 30 juni 2007.

En förutsättning vid övergång till personnummerbaserade uppgifter är att kommunerna kan leverera data elektroniskt till Socialstyrelsen. Detta fordrar anpassning av IT-system och rutiner troligen i samtliga kommuner. Uppkomna kostnader 2007 får täckas av de statliga stimulansbidragen.

Tanken är att statistiken successivt ska utvecklas. För att kunna mäta och följa utvecklingen av kvalitet och effektivitet måste statistiken utvecklas över behov och hur de beslutade insatserna bedrivs, samt hur de förhåller sig till faktiskt utförda insatser. Socialstyrelsen ska genomföra en försöksverksamhet där kommuner registrerar personnummerbaserade uppgifter om behov och utförda insatser.

En del av det statliga stimulansbidraget 2007 inom äldreområdet får användas för merkostnader som uppstår till följd av ökade krav på dokumentation och inlämning av statistikuppgifter.

För information om statistikomläggningen kontakta Ulla Åhs ulla.ahs@skl.se eller Hans Ekholm hans.ekholm@skl.se Projektledare är Thomas Gunnarson Socialstyrelsen thomas.gunnarson@socialstyrelsen.se

Årlig enkätundersökning till kommuner och landsting

Socialstyrelsen ska i samråd med SKL genom en årlig enkätundersökning med början 2007 samla in uppgifter om kommunernas vård och omsorg om äldre samt landstingens hemsjukvård. Uppgifterna i enkätundersökningen ska tillsammans med befintlig statistik ge underlag för öppna jämförelser som ska redovisas före utgången av 2007 och därefter årligen före augusti månads utgång. Den årliga öppna jämförelsen ska kontinuerligt utvecklas med ytterligare uppgifter.

En enkät kommer att skickas till samtliga kommuner i början av maj 2007 med svarstid fram till den 21 juni 2007. Frågornas inriktning är struktur- och processkvalitet som i första hand har intresse för medborgare, brukare och deras närstående. Exempel på planerade frågor är förekomst av genomförandeplan, personalens utbildning, sysselsättningsgrad, anpassat boende för dementa, läkartid

etc. Flertalet frågor avser kommunnivå men vissa frågor även enhetsnivå. För de tre storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö kommer uppgifter efterfrågas på stadsdelsnivå.

Landstingsenkäten planeras huvudsakligen innehålla frågor om hemsjukvårdens omfattning samt om den personal som arbetar inom hemsjukvården.

Ett av villkoren för att få del av de statliga stimulansbidragen till att utveckla vård och omsorg om äldre är att kommunen och landstinget besvarar enkäten.

Enkät i början av maj 2007, svar senast 21 juni 2007. Kommun och landsting måste besvara enkäten för att få tillgång till de statliga stimulansmedlen.

För information om enkäten kontakta Ulla Åhs ulla.ahs@skl.se eller Irene Lindström irene.lindstrom@skl.se Gert Alaby, Socialstyrelsen är projektledare gert.alaby@socialstyrelsen.se

Öppen jämförelse från registerdata

Sveriges Kommuner och Landsting kommer som ett första steg använda tillgängliga uppgifter från olika register och göra en öppen jämförelse av vård och omsorg om äldre. Detta sker i samarbete med Rådet för kommunala analyser (RKA) och Socialstyrelsen. Avsikten är att publicera en jämförelse på kommunnivå i juni 2007. Uppgifterna per kommun kommer att redovisas på RKA:s hemsida dvs. www.kommundatabas.se

Öppen jämförelse av kommunernas vård och omsorg om äldre från registerdata publiceras i mitten av juni 2007.

För mer information kontakta Ulla Åhs ulla.ahs@skl.se Irene Lindström irene.lindstrom@skl.se eller Tilsith Lacouture tilsith.lacouture@skl.se

Utveckling av nationella kvalitetsindikatorer

I Socialstyrelsens uppdrag att utveckla öppna jämförelser ingår att ta fram nationella kvalitetsindikatorer för att följa upp och värdera hur vården och omsorgen om äldre fungerar. Kvalitet och effektivitet ur medborgarnas och brukarnas perspektiv ska vara det centrala.

Ett projekt med att ta fram kvalitetsindikatorer har påbörjats av Socialstyrelsen i samråd med SKL.

För mer information kontakta Josephine Lindgren josephine.lindgren@skl.se Projektledare är Helena Pettersson Socialstyrelsen helena.pettersson@socialstyrelsen.se

Brukarundersökningar

I systemet för öppna jämförelser ska också ingå brukarundersökningar. Socialstyrelsen har uppdraget att utveckla ett instrument för brukarundersökningar. Planeringen är att nationella brukarundersökningar ska kunna genomföras under 2008. Projektledare är Lennarth Johansson Socialstyrelsen.

Sveriges Kommuner och Landsting
Avd för vård och omsorg

Ellen Hyttsten

Ann Hedberg-Balkå